

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY

A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU 215181

K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

(11) (B1)

(61)

(23) Výstavní priorita
(22) Přihlášeno 11 12 78
(21) PV 8172-78

(51) Int. Cl.³ C 04 B 7/44

(40) Zveřejněno 31 12 81

(45) Vydáno 15 10 82

(75)

Autor vynálezu CHROMÝ STANISLAV RNDr. CSc., BRNO

- (54) Způsob výpalu materiálů, vznikajících reakcemi v prostředí pevných částic a kapaliny, zejména slínku portlandského cementu a zařízení k provádění tohoto způsobu

Vynález se týká způsobu výpalu materiálů, vznikajících reakcemi v prostředí pevných částic a kapaliny, zejména slínku portlandského cementu a zařízení k provádění tohoto způsobu. Slínek portlandského cementu se vyrábí ohřevem surovinové moučky nad teplotu vzniku kapalné fáze; při vzniku kapalné fáze se ze surovinové moučky mechanickým pohybem vytvářejí granálie. Samovolná tvorba granálií vyžaduje mechanický pohyb a pozvolný ohřev, který je z hlediska výkonů a rozměrů zařízení nevýhodný. Při způsobu výpalu slínku portlandského cementu podle vynálezu se surovinová směs rozdělí na dvě samostatně ohřívané části, z nichž jedna se roztaví a obě části se pak ve vznosu směšují a takto vzniklé granálie se vypalují.

Vynález se týká způsobu výpalu materiálů, vznikajících reakcemi v prostředí pevných částic a kapaliny, zejména slínku portlandského cementu a zařízení k provádění tohoto způsobu.

Slínek portlandského cementu se vyrábí ohřevem surovinové moučky nad teplotu vzniku kapalně fáze, ve které probíhá třídící proces rychlosti vzniku slínku - difuze. Při vzniku kapalně fáze se ze surovinové moučky mechanickým pohybem vytvářejí granálie, jejichž složení odpovídá chemickému složení surovinové moučky. Proto mohou v rámci každé granálie proběhnout obdobné reakce až po vznik slínku požadované kvality. Samovolná tvorba granálií vyžaduje mechanický pohyb a pozvolný ohřev, který je však z hlediska výkonů a rozměrů zařízení nevýhodný. Vysoký přestup tepla při rychlém ohřevu lze dosáhnout výpalem surovinové moučky ve vzhledu, avšak právě nutnost tvorby určitých minimálních objemů - granálií - je překážkou uplatnění tohoto způsobu výpalu ve výrobní praxi. Pro úspěšný výpal ve vzhledu je nutný vznik malých granálií sblížené velikosti s minimem prachu, který tvoří nežádoucí úlet. Příprava granálií ze surovinové moučky před výpalem nevyhovuje pro jejich malou mechanickou odolnost.

Uvedené nedostatky odstraňuje způsob výpalu materiálů, vznikajících reakcemi v prostředí pevných částic a kapaliny, zejména slínku portlandského cementu podle vynálezu, jehož podstata je v tom, že surovinová směs se rozdělí na dvě samostatně ohřívání části, z nichž jedna se roztaví a obě části se pak směšují a takto vzniklé granálie se vypalují. Granálie se mohou vypalovat ve vzhledu.

Podstata zařízení k provádění uvedeného způsobu je v tom, že zařízení sestává z předehříváče dílčí směsi I spojeného s tavicí pecí dílčí směsi I., spojenou s disperzním směšovačem a z předehříváče, spojeného s disperzním směšovačem, na jehož výstup je napojen reaktor, který je svým výstupem spojen s chladičem.

Způsobem podle vynálezu se dosahuje samovolné tvorby granálií ve vzhledu při vysoké teplotě a intenzifikačních změn v mechanismu vzniku slínku.

Z energetického hlediska je rozdíl mezi stávajícím a novým způsobem výpalu malý, protože ve slínku vždy vzniká endotermicky 20 - 25 % taveniny. Při způsobu výpalu podle vynálezu však proběhnou exotermické reakce velmi rychle s velkým překrytím, což se projeví vzrůstem teploty granálií a urychlením procesu. Oddělený ohřev karbonátové složky umožní zvýšení teploty v kalcinátoru a tím zvýšení jeho výkonu a zmenšení rozměrů.

Vynález bude dále podrobněji vysvětlen na příkladu způsobu výpalu slínku portlandského cementu. Surovinová směs se rozdělí na dvě části, z nichž jedna zahrnuje převážně karbonátovou složku a druhá převážně ostatní kysličníky. První dílčí směs se samostatně ohřívá na teplotu vyšší, než je teplota tavení druhé dílčí směsi, která se roztaví a obě složky se ve vzhledu směšují za vzniku granálií. Velikost granálií, vznikajících stmelováním pevných částic taveninou závisí na velikosti kapek taveniny a jejich vzájemné slepování je omezeno vznikem suchého povrchu.

Příklad

Pro výrobu slínku je k dispozici vápenec, písčitý vápenec, břidlice a kyzové výpalky. Pro složení surovinové směsi s parametry $S_{LP} = 97$, $M_s = 2,5$, $M_A = 1,7$ je následující poměr složek :

vápenec	74,29 %
písčitý vápenec	5,06 %
břidlice	19,88 %
kyz.výpalky	0,77 %

V tab. I je uvedeno celkové chemické složení směsi, její rozdělení na podružné směsi a složení taveniny, která představuje v přepočtu na slínek 34,54 %.

Tab. I Podíl složek na celkovém chemickém složení sur. směsi a složení taveniny.

	Směs celkem	vápenec (směs II)	ostatní složky (směs I)	tavenina
ztráta žháním	35,14	31,84	3,3	-
SiO ₂	14,01	1,55	12,46	55,56
Al ₂ O ₃	3,53	0,35	3,18	14,19
Fe ₂ O ₃	2,08	0,11	1,97	8,79
TiO ₂	0,18	0,02	0,16	0,71
CaO	43,39	40,03	3,36	14,99
MgO	0,70	0,29	0,41	1,83
K ₂ O	0,65	0,09	0,56	2,5
Na ₂ O	0,32	0,01	0,31	1,38
	100,-	74,29	25,71	99,95

Na přiloženém výkrese je znázorněno schéma zařízení. Zařízení k provádění výše uvedeného způsobu sestává z předehříváče 1 dílčí směsi I, který ústí do tavicí pece 2 dílčí směsi I, na kterou je napojen disperzní směšovač 4. Dispersní směšovač 4 je rovněž spojen s předehříváčem 3 směsi II a ústí do reaktoru 5, na který je napojen chladič 6.

Dílčí směs II je v předehříváči 3 zkalcinována a ohřáta na teplotu vyšší, než je teplota tavení dílčí směsi I a přiváděna do disperzního směšovače 4, kam je přiváděna i dílčí směs I, roztavená v tavicí peci 2. Smísením obou složek ve vznosu se vytvoří granule, které se dopálí v reaktoru 5 a ochladí v chladiči 6 rovněž ve vznosu.

Zařízením podle vynálezu je podstatná část surovinové moučky ohřívána na nejvyšší teploty ve vznosu a ve vznosu probíhá i výpal slínku a jeho chlazení. To umožňuje využití vysokých rychlostí přestupu tepla v procesu ohřevu i chlazení, vysoké výkony při malých rozměrech zařízení a snížení počtu mechanicky pohyblivých dílů na minimum. Možnost vracení odpadního tepla zpět do procesu znamená vysokou tepelnou účinnost zařízení a malá zrnitost produktu podstatně sníží energetické náklady na mletí cementu.

Způsob podle vynálezu může být použit tam, kde je jako jedna surovinová složka k dispozici vápenec s nízkým stupněm znečištění a také při zpracovávání vysokopecní strusky ve výrobě slínku. Oddělená příprava taveniny je výhodná pro aplikaci malých množství intenzifikátorů výpalu.

P R Ě D M Ě T V Y N Á L E Z U

1. Způsob výpalu materiálů, vznikajících reakcemi v prostředí pevných částic a kapaliny, zejména slínku portlandského cementu vyznačující se tím, že surovinová směs se rozdělí na dvě samostatně ohřívání části, z nichž jedna se roztaví a obě části se směšují a takto vzniklé granálie se vypalují.
2. Způsob podle bodu 1 vyznačující se tím, že granálie se vypalují ve vznosu.
3. Zařízení k provádění způsobu podle bodů 1 a 2 vyznačující se tím, že sestává z předehříváče (1) dílčí směsi I, spojeného s tavící pecí (2), spojenou s dispersním směšovačem (4) a z předehříváče (3) dílčí směsi II, spojeného s dispersním směšovačem (4), na jehož výstup je napojen reaktor (5), který je svým výstupem spojen s chladičem (6).

1 výkres

215181

